

Anton Jozel

ANTONI JOPEK (1923—1984)

Antoni Jopek, syn Jana i Anieli z Borowców, urodził się 31 lipca 1923 r. w Budziwoju /były powiat rzeszowski/. Pochodził z rodziny chłopskiej. Pamięć o tym społecznym i geograficznym rodowodzie tkwiła w Nim głęboko i w sporej mierze decydowała o tematyce napisanych przezeń prac naukowych. Do szkoły powszechnej uczęszczał w Budziwoju i w Tyczynie, później był uczniem II Gimnazjum im. Stanisława Sabińskiego w Rzeszowie. Do wybuchu II wojny ukończył 4 klasy gimnazjalne. Podczas okupacji przebywał w Budziwoju, pracując wraz z rodziną na gospodarstwie rolnym. Brał udział w organizowaniu i prowadzeniu kursów tajnego nauczania w zakresie szkoły powszechnej i średniej na terenie gminy Tyczyn /1 X 1942 - 31 VIII 1944/. W 1945 r. zdał maturę w I Liceum im. Stanisława Konarskiego w Rzeszowie, po czym rozpoczął pracę jako nauczyciel w Gimnazjum Samopomocy Chłopskiej im. Władysława Orkana w Tyczynie. Zatrudniony był tam od 1 października 1945 do 31 sierpnia 1947 r. Cztery następne lata zajmują Mu studia polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim, które sfinalizował 13 października 1951 r. pracą magisterską nt. "Opowiadania i powieści chłopskie Adolfa Dygasińskiego", napisaną pod kierunkiem prof. dra Kazimierza Wyki.

Po skończeniu studiów Antoni Jopek pracuje w Instytucie Badań Literackich, wykomując prace zleczone dla Zespołu Leksykograficznego. Od 1 czerwca 1952 r. do 31 listopada 1956 r.

był asystentem w Pracowni Historyczno-Literackiej tegoż Instytutu. Zajmował się wtedy romantyzmem krajowym; wydał 2 tomy "Pism wybranych" Kornela Ujejskiego, opatrując je przypisami i obszernym wstępem bibliograficzno-interpretacyjnym. Ogłosił też kilka przyczynków o tym poecie, a także przygotował do druku monografię o Karolu Balińskim wraz z wyborem poezji, której jednak nie wydał. Mimo to nosił się z zamiarem powrócenia do tego tematu, o czym świadczy choćby Jego wykład inauguracyjny dla studentów zaocznych poświęcony poecie-konspiratorowi, wygłoszony 7 lipca 1981 r.

Formalnie od 1 października, a faktycznie od 1 lipca 1956 r. związał się z krakowską Wyższą Szkołą Pedagogiczną jako adiunkt na ówczesnym Wydziale Zaocznym. W tej uczelni pracował nieprzerwanie przez 28 lat, prowadząc zajęcia z historii i teorii literatury i pełniąc uciążliwe a czasochłonne obowiązki administracyjne i opiekuńcze.

W Katedrze Historii Literatury Polskiej zajął się powieścią historyczną. Efektem tych zainteresowań była edycja "Bożego gniewu" J.I. Kraszewskiego oraz wielu powieści i gawęd Zygmunta Kaczkowskiego, które wydawał we współpracy z Wydawnictwem Literackim, opatrując je kompetentnymi posłowiami. Dzięki tej pracy zdobył imponującą erudycję w zakresie XIX-wiecznej historiografii. Przydała Mu się w pracy doktorskiej "Opowiadania i powieści historyczne Zygmunta Kaczkowskiego w pierwszym okresie twórczości" przygotowanej pod kierunkiem prof. dra Jana Nowakowskiego, a pozytywnie ocenionej przez prof. dra Wincentego Dankę i doc. dra Juliusza Kijasa. Uchwałą Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego WSP z 27 maja 1966 r. przyznano Mu stopień doktora.

Od 1 października 1962 r. jest starszym wykładowcą, a od 1 października 1966 r. - adiunktem. Zainteresowania powieściopisarstwem historycznym XIX wieku poszerza o inne sylwetki, głównie o Adama Krechowieckiego. Ogłosił o nim kilka rozpraw w Roczniku Naukowo-Dydaktycznym WSP, pomyślanych jako przygotowanie materiału do pracy habilitacyjnej.

Nie dane Mu było jej ukończyć, na co w sporej mierze wpłynęło przeciążenie obowiązkami dydaktycznymi. Odbывał zajęcia nie tylko w Krakowie. Pod opieką WSP była filia uczelni w Kielcach i Oddział Terenowy w Rzeszowie. Nim te placówki stały się samodzielnymi szkołami wyższymi, pracownicy macierzystej uczelni skazani byli na męczące dojazdy. Nie sprzyjało to pracy naukowej, zwłaszcza dla "szperacza" i faktografa, jakim był Jopek.

14 lutego 1972 r. powołano Go na stanowisko docenta /wniosek w tej sprawie "odleżał" w Ministerstwie Oświaty i Szkolnictwa Wyższego dwa lata/, na podstawie opinii prof. prof. H. Markiewicza i J. Nowakowskiego oraz doc. B. Osmólskiej-Piskorskiej. Zwiększa się odtąd zakres Jego obowiązków, bo poświęca się Międzywydziałowemu Studium Fakultatywnemu, którym kieruje w latach 1972-1981. Równocześnie wspomaga nadal rzeszowską WSP, prowadząc w niej wykłady i seminaria magisterskie /1972-1980/. Zajmuje się także działalnością popularyzatorską, wygłaszając odczyty dla nauczycieli oraz prowadząc cotygodniowe zajęcia w Krakowskim Młodzieżowym Towarzystwie Przyjaciół Nauk i Sztuk w Krakowie. Pod Jego to kierunkiem licealiści krakowscy przygotowali trzy referaty o twórczości Jana Kochanowskiego, wygłoszone na sesji popularnonaukowej 10 kwietnia 1981 r. w auli II Liceum. Był też aktywnym członkiem Komisji Historycznoliterackiej Polskiej Akademii Nauk - Oddział w Krakowie i zasiadał w jej zarządzie.

W 1973 r. odznaczono Go Złotym Krzyżem Zasługi, w 1984 otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Wręczenie odbyło się na kilka dni przed śmiercią. Od 1982 r., ciężko chory, dzielił czas między szpital a uczelnię. Mimo niemocy nie godził się na proponowaną Mu obniżkę pensum dydaktycznego, do ostatnich dni zachowując właściwą Mu żywiołową pogodę ducha. Zmarł - mimo choroby nieoczekiwanie - 25 października 1984 r. w Krakowie, gdzie też został pochowany na Cmentarzu Rakowickim.

Antoni Jopek był historykiem literatury i to w najbar-

dziej podstawowym znaczeniu tego słowa. Nie boczył się na nowinki metodologiczne, ale daleki był od fascynowania się którąkolwiek z "nowych fal" w literaturoznawstwie. Cenił u innych - i wymagał tego od siebie - gruntowną znajomość literatury, opartą na rzetelnej wiedzy historycznej. Proces historycznoliteracki wiązał z biografią twórcy, w której eksponował przede wszystkim uczuciową więź z "rodzinną" okolicą pisarza i jego znajomość realiów geograficznych. Nie był bynajmniej niewrażliwy na kategorie czysto estetyczne /dowodem choćby wzorowa egzegeza wiersza J.B. Ozoga "Msza narodowa" w rozprawie: "Tyczyn i okolica w literaturze polskiej"/, ale preferował realizm i wartości poznawcze literatury.

Taki sposób oglądu dzieła dostrzegamy już w studium o Ujejskim. Nie uniknął w nim pewnych, właściwych dla początków lat pięćdziesiątych, nastawień i eksponowania drugorzędnych, czy wręcz przygodnych, motywów tematycznych. Słusznie też wypomniano to w recenzji A. Witkowskiej. Ale trzeba pamiętać, że edytor i monografista Ujejskiego dopiero co skończył studia, ponadto pracował w pośpiechu, weryfikując w studium własne badania, niedawno ogłoszone /Popow-Potapow z "Dla Moskali"/.

Od podobnych nieomogów wolne są następne prace edytorskie Jopka. Szczególne zasługi położył w upowszechnianiu wiedzy o Z. Kaczkowskim. Od roku 1959 przez lat 10 niemal co roku opatrywał obszernymi posłowiami opowiadania i powieści sańockiego pisarza /Murdelion, Olbrachtowi rycerze, Starosta hołobucki, Opowiadania Nieczui, Mąż szalony, Grób Nieczui, Wasi ojcowie, Amuncjata/. Szczególnie wartościowa jest w nich konfrontacja świata fikcyjnego z realiami historycznymi. Tropił w niej Jopek pierwowzory powieściowych bohaterów, ustalał właściwe nazwiska, daty, herby i całą historyczną otoczkę, by jak najdokładniej odpowiedzieć na pytanie: ile wniosły obie strony do "małżeństwa powieści z historią".

Pracę tę wykonywał z pasją, choć była to żmudna, mało efektowna i nie zawsze doceniana przez czytelników robota. Wyma-

gała świetnej znajomości źródeł i opracowań historycznych. Nic też dziwnego, że ulubioną lekturą Antoniego Jopka był... Polski Słownik Biograficzny. Sam opracował dlań szereg haseł /np. Kaczkowski Zygmunt, Konopacki Szymon, Krechowiecki Adam, Laskowski Kazimierz, Lisiecki Dominik, Łabuński Józef, Magnuszewski Dominik, Mostowski Adolf, Mrozowicka Irena, Mrozowicka Zofia, Muszyński Jan, Niedźwiedzka Zofia, Ostrowski Jerzy, Pieńkowski Karol/. Jak widać, te sylwetki z XIX i XX wieku to literaci zajmujący się powieściopisarstwem historycznym bądź związani jakoś z rzeszowszczyzną.

Swój osobisty, serdeczny związek z ziemią rodzinną wręcz manifestował. Śledził naukowe i literackie publikacje swoich krajanów, nieraz ogłaszał recenzje ich prac w czasopismach regionalnych. Chętnie też zajmował się odbiciem realiów okolicy w literaturze. Obok książki o Kaczkowskim /Bard szlachty sanockiej/ wymienić tu należy artykuły Ziemia krośnieńska w twórczości Zygmunta Kaczkowskiego, Ponidzie w twórczości Zygmunta Kaczkowskiego, "Rzeszowska" powieść Szczęsnego Morawskiego, odczyt int. Rzeszowszczyzna w twórczości Franciszka Gila /na sesji poświęconej Gilowi w Rzeszowie 22 listopada 1974 r./, a przede wszystkim obszerne studium "Tyczyn i okolica w literaturze polskiej". Charakterystyczną cechą tych prac jest zdecydowana przewaga rejestracji nad interpretacją.

Tę samą postawę dostrzegamy w podstawowym kręgu zainteresowań Jopka, jakim była powieść historyczna. W badaniach nad tym gatunkiem literatury poloniści z krakowskiej WSP mają znaczne osiągnięcia; jest w tym sporo zasług Antoniego Jopka, zajmującego się szczególnie twórczością "współzawodników Sienkiewicza": Kaczkowskiego i Krechowieckiego.

Niepodważalne są Jego zasługi w upowszechnianiu twórczości autora "Grobu Nieczui" - ich zwieńczeniem był zorganizowany w 1976 r. przez PTTK oddział "Bieszczady" rajd "Śladami sławnych piór" poświęcony temu pisarzowi. Trwałą wartość mają liczne studia szczegółowe, a zwłaszcza książka "Bard szlachty

sanockiej". Dokonał w nich Jopek pełnego opisu naukowego powieściopisarstwa historycznego Kaczkowskiego, zwracając szczególną uwagę na sposób traktowania materiału faktograficznego oraz strategię narracji. Wykazał ewolucję formuły epickiej od gawędowego narratora sarmackiego do bardziej dokumentarnej i synkretycznego artystycznie typu powieści. Zachował przy tym pełny obiektywizm, nie ujmując zasług Kraszewskiemu ani Sienkiewiczowi, z którym autor "Olbrachtowych rycerzy" świadomie polemizował wprowadzając do powieści świat mieszczański. Ten obiektywizm przydał się zwłaszcza przy wyjaśnianiu dwuznacznego szczegółu biografii pisarza, współpracującego z austriacką policją. Ustalenia Jopka, nie wybielające bynajmniej twórcy, są tyleż wyważone, co wiarygodne.

Podobną metodę badawczą zastosował przy opracowywaniu powieści historycznych Krechowickiego. Zdaniem Jopka ten mało dziś znany pisarz umyślnie wkraczał w epoki opisywane przez Sienkiewicza, by prowadzić z nim spór o właściwy obraz Polski. Gdzie autor "Trylogii" widzi świetność narodu, tam twórca "Veta" pokazuje - za historyczną szkołą krakowską - niechlubne i ciemne strony przeszłości. Przy tym Krechowicki "z całą pewnością uświadomił sobie, że tylko odmienność ujęcia tematycznego i artystycznego może uzasadnić jego artystyczną zuchwałość". Tę to odmienność opisał Jopek w kilku artykułach, przy czym wyraźniej niż w pracach o Kaczkowskim wykazywał związek pisarza z aktualnymi prądami literackimi, niełatwy do dostrzeżenia w powieści historycznej.

Ze wzrostem doświadczenia pedagogicznego rozwijały się Jego zainteresowania dydaktyką szkoły wyższej. Dał im wyraz w kilku wystąpieniach na konferencjach programowo-dydaktycznych poświęconych kształceniu i wychowaniu w szkołach wyższych, ogłosił też parę artykułów na ten temat, nadto opracowywał instrukcje przedmiotowe z poetyki i teorii literatury dla studentów zaocznych.

Od podjęcia pracy w WSP stał się Antoni Jopek dobrowolnym i "spolegliwym" opiekunem nauczycieli studiujących trybem

zaocznym. Nie zliczy się osób, którym w różny sposób pomógł czy to w sprawach studiów, czy w tak osobistych, że o nich wiedzą tylko najbliżsi. Dla zaocznych miał czas zawsze. Semina-ria magisterskie, szczególnie trudne przy tym systemie edu-kacji, prowadził z ochotą i tylko w Krakowie wypromował oko-ło 70 magistrów polonistyki "zaocznej". Rozumiejąc trudną sy-tuację nauczycieli pracujących "w terenie" /sam przecież te-go doświadczył/, daleko od bibliotek naukowych, przydzielał tematy analityczne, najczęściej z powieści okresu pozytywiz-mu i naturalizmu. Cieszył się też uznaniem, szacunkiem i nie-zwykłą sympatią wśród studentów.

Popularności przydawał Mu talent oratorski, wsparty eru-dycją i świetną pamięcią. Często też występował publicznie w różnych dyskusjach naukowych a Jego błyskotliwe wypowiedzi na długo zapadły w pamięci słuchaczy. Polihistor - często był proszony o recenzje wydawnicze, na co wydatkował sporo sił, które mógł być przeznaczyć na własne prace. Na pewno nie wykorzystał twórczo wszystkich zdolności, w jakie bogato wy-posażyła Go natura, ale z nawiązką to zrównoważył jako nauczy-ciel, wychowawca i wielki przyjaciel młodzieży.

BIBLIOGRAFIA PRAC DOC. DRA ANTONIEGO JOPKA *
/LATA 1954 - 1984/

Podstawowy zrab bibliografii przeniesiono z "Bibliografii publikacji pracowników Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kra-kowie" /Kraków 1970, 1972, 1980, 1984/ oraz kartoteki Od-działu Informacji Naukowej Biblioteki Głównej WSP. Dane te zostały zweryfikowane i uzupełnione przez niżej podpisanego.

1954

1. Prace historycznoliterackie Henryka Markiewicza /Rec.: H. Markiewicz, Prus i Żeromski. Szkice, Warszawa 1954; tenże,

"Przedwiośnie" Stefana Żeromskiego, Kraków 1953/, "Dziennik Polski" nr 160.

2. Wiersze dla Moskali, "Życie Literackie" 1954 nr 37, s.8.

1955

3./Wstęp do:/ Ujejski Kornel, Pisma wybrane, T.I-II, Wybór i przypisy A... J..., Kraków 1955.

1956

4. Kornel Ujejski, "Ziemia i Morze" 1956 nr 31/32, s.4,8.

1958

5./Posłowie w:/ Kraszewski Józef Ignacy, Boży gniew, Przygotował do druku i przypisami opatrzył A... J..., Warszawa 1958, wyd.2. Warszawa 1973.

1959

6. /Posłowie w:/ Kaczkowski Zygmunt, Murdelio, T.II, Kraków 1959.

1960

7. /Posłowie w:/ Kaczkowski Zygmunt, Olbrachtowi rycerze. Powieść, Kraków 1960.

1961

8. Mieszczaństwo w "Olbrachtowych rycerzach" Zygmunta Kaczkowskiego, Rocznik Naukowo-Dydaktyczny, z.11. Prace Historyczno-Literackie, WSP Kraków 1961, s.89-98.

9. /Posłowie w:/ Kaczkowski Zygmunt, Starosta hołobucki. Powieść z czasów Stanisława Augusta według opowiadania imię pana Nieczui, Kraków 1961.

1962

10. /Posłowie w:/ Kaczkowski Zygmunt, Opowiadania Nieczui, Kraków 1962.

1963

11. Osobliwe ogniwo cyklu Zygmunta Kaczkowskiego "Ostatni z Nieczujów" /O "Mężu szalonym"/, Rocznik Naukowo-Dydaktyczny. z.17. Prace historycznoliterackie, WSP Kraków 1963, s. 99-112.
12. /Posłowie w:/ Kaczkowski Zygmunt, Mąż szalony, Powieść, Kraków 1963.

1964

13. O "Braciach ślubnych" Zygmunta Kaczkowskiego, Rocznik Naukowo-Dydaktyczny Studium Terenowego Krakowskiej WSP w Rzeszowie 1964, z.1. Nauki humanistyczne, s.179-199.
14. /Posłowie w:/ Kaczkowski Zygmunt, Grób Nieczui, T.II, Kraków 1964.

1965

15. Dwie powieści Zygmunta Kaczkowskiego o dwóch konfederacjach, Rocznik Naukowo-Dydaktyczny Studium Terenowego Krakowskiej WSP w Rzeszowie 1965, z.2, s.257-298.
16. Kaczkowski Zygmunt Józef Erazm, pseud.: Z.K., Pomian, Ein Pelc, w: Polski Słownik Biograficzny T.11; 1965, s.378-381.
17. Korespondencja /polem. z L.Ratajczakiem/, "Współczesność" 1965 nr 4, s.11.
18. /Posłowie w:/ Kaczkowski Zygmunt, Wasi ojcowie. Powieść historyczna z własnych wspomnień, Kraków 1965.

1966

19. "Antyjubileuszowa" powieść o Janie III Sobieskim /"Abraham Kitaj" Zygmunta Kaczkowskiego/, Rocznik Naukowo-Dydaktyczny, z.24. Prace Historyczno-Literackie III, WSP, Kraków 1966, s.189-212.
20. Rozważania o twórczości sanockiego pisarza /w 70 rocznicę śmierci Zygmunta Kaczkowskiego/, "Widnokrąg. Tygodnik Kulturalny" /dod. do "Nowin Rzeszowskich"/, 1966 nr 42.
21. Rywal Henryka Sienkiewicza /Rozważania o twórczości Zygmun-

ta Kaczkowskiego w 70 rocznicę śmierci/, "Widnokrąg. Tygodnik Kulturalny" 1966 nr 44.

22. Właściwy debiut Zygmunta Kaczkowskiego/Rozważania nad "Bitwą o chrażankę"/, "Kwartalnik Rzeszowski" 1966 nr 1, s.12-20.
23. Ziemia krośnieńska w twórczości Zygmunta Kaczkowskiego. Dramat uczuciowy mnicha z Krosna w "Murdelionie", w: Z tradycji kulturalnych Rzeszowa i Rzeszowszczyzny. Księga pamiątkowa dla uczczenia X-lecia Rzeszowskiego Oddziału Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza, Rzeszów 1966, s.117-140.

1967

24. Opowiadania i powieści historyczne Zygmunta Kaczkowskiego w pierwszym okresie twórczości, "Biuletyn Polonistyczny" 1967 nr 1, s.115-118.
25. /Posłowie w:/ Kaczkowski Zygmunt, Bracia ślubni. Powieść z czasów augustowskich, T.II, Kraków 1967.
26. "Rzeszowska" powieść Szczęsnego Morawskiego, "Kwartalnik Rzeszowski" 1967 nr 2, s.24-38.

1968

27. Konopacki Szymon Ewaryst h. Trzaska, krypt. S.K., Szy.Kon. /1790-1884/, w: Polski Słownik Biograficzny T.13; 1968, s.552-554.
28. /Posłowie w:/ Kaczkowski Zygmunt, Anuncjata. Powieść historyczna z czasów konfederacji barskiej, Kraków 1968.
29. W cieniu wielkich mistrzów /"Starosta zygwułski" Adama Krechowieckiego/, Rocznik Naukowo-Dydaktyczny, z.33. Prace Historycznoliterackie IV, WSP Kraków 1968, s.155-178.

1970

30. Krechowiecki Adam, pseud. Bukatko Adam, Marian Daniłowicz Wratysław, Precki Kazimierz, krypt. A.A.K. /1850-1919/, w: Polski Słownik Biograficzny T.15; 1970, s.260-262.

31. Obok Sienkiewicza. "Veto!" "Adama Krechowieckiego, Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych. Polska Akademia Nauk. Oddział w Krakowie, T.14: 1970 z.1, s.46-48.

1971

32. Laskowski Kazimierz, pseud. i krypt.: Amer, Arwat, Arwor, E. Arwor, El, Kosabiła, Spero /1861-1913/, w: Polski Słownik Biograficzny T.16; 1971, s.528-529.
33. Miłość i polityka /"Veto!" Adama Krechowieckiego/, Rocznik Naukowo-Dydaktyczny, z.36. Prace Historycznoliterackie V, WSP Kraków 1971, s.27-80.

1972

34. Krakowska sesja naukowa w -150-lecie urodzin Teofila Lenartowicza na tle obchodów tych urodzin w kraju, Warszawa 1972, ss.11.
35. Lisiecki Dominik, krypt. D.L. /1801-1846/, w: Polski Słownik Biograficzny T.17; 1972, s.454-455.
36. Współaut.: Kobylińska Józefa, Zaleski Jan. Polonistyczne studia zawodowe I stopnia, w: Konferencja programowo-metodyczna filologii polskiej WSP i WSN. Kraków 5-6 maja 1972, s. 9-16.

1973

37. Współaut.: Kobylińska Józefa, Uryga Zenon, Filologia polska w latach 1961-1971, Rocznik Naukowo-Dydaktyczny. z.46 WSP Kraków 1973, s.53-80.
38. Łabuński /Żerbiłło - Łabuński/ Józef, pseud. Józef Żerbiłło, Zygmunt Sacha?, w: Polski Słownik Biograficzny T.18; 1973, s.176-177.
39. Pasek i Kaczkowski, "Ruch Literacki" 1973 nr 3, s.147-162.
40. Teoria literatury, w: Filologia polska. Instrukcja przedmiotowa dla słuchaczy studiów zaocznych /pierwszy rok studiów czteroletnich magisterskich/, Kraków 1973, s.19-26.

41. Tyczyn i okolica w literaturze polskiej, w: 600 lat Tyczy-
na /1368-1968/, pod red. Tadeusza Kowalskiego, Rzeszów
1973, s.233-284.

1974

42. Bard szlachty sanockiej. Opowiadania i powieści historycz-
ne Zygmunta Kaczkowskiego, Kraków 1974.
43. Magnuszewski Dominik Alojzy Gonzaga, krypt.: D., D.G.M.,
D.M., Dominik x x,M. /1810-1845/, w: Polski Słownik Bio-
graficzny T.19; 1974, s.142-144.

1975

44. Jubileuszowa powieść o odnowieniu Akademii Krakowskiej
/"Fiat lux!" Adama Krechowickiego/, Rocznik Naukowo-Dy-
daktyczny. z.56. Prace Historycznoliterackie VI, WSP Kra-
ków 1975, s.89-115.

1976

45. Kielecki tom studiów o Stefanie Żeromskim /Rec.: O Stefa-
nie Żeromskim. Materiały z sesji naukowej. Kielce 14-16
października 1974. Red. nauk. Jan Paclawski, Kraków 1976/,
"Studia Kieleckie" 1976 nr 4, s.125-130.
46. Powieść o wielkopolskim zboczyńcy /"Szary wilk" Adama Kre-
chowickiego/, Rocznik Naukowo-Dydaktyczny. Filologia pol-
ska, z.10, WSP Rzeszów 1976, s.105-123.
47. Stanisław Sierotwiński /6 II 1909 - 23 VII 1975/, "Biuletyn
Polonistyczny" 1976 nr 1, s.88-91.
48. Stefan Żeromski w oczach współczesnych i potomnych /Rec.:
Żeromski. Z dziejów recepcji twórczości 1895-1964. Wybór
tekstów i wstęp Zdzisław Jerzy Adamczyk, Warszawa 1975/,
"Studia Kieleckie" 1976 nr 4, s.119-124.
49. "Śladami sławnych piór", "Podkarpacie" 1976 nr 44, s.5.
50. Wspomnienie o Stanisławie Sierotwińskim, "Ruch Literacki"
1976 nr 3, s.186-187.

1977

51. Franciszka Gila - ideologia nowej wsi, "Wieści" 1977 nr 11, s.5.
52. Kolejny zeszyt "Rocznika Naukowo-Dydaktycznego WSP w Rzeszowie" /Rec.: Rocznik Naukowo-Dydaktyczny, z.10/30. Filologia polska. Prace Historycznoliterackie. Rzeszów 1976, red. Czesław Kłak/, "Profile" 1977 nr 12.
53. Mostowski Adolf /1839-1904/, w: Polski Słownik Biograficzny T.22; 1977, s.64-65.
54. Mrozowicka Irena, pseud. i krypt.: I. M., I.M...a, Ir.Mr., Irena M., Mir., Michał Mir..., N...a, Nagoda, Niebliziński /zm. po 1938/, w: Polski Słownik Biograficzny T.22; 1977, s.204-205.
55. Mrozowicka Zofia, pseud. i krypt.: Iza, Z.M., Z.Mr., Zofia M. /1861-1917/, w: Polski Słownik Biograficzny T.22; 1977, s.205-206.
56. Muszyński Jan, pseud. i krypt.: Janek, J. Mu., J. Musz. /1871-1910/, w: Polski Słownik Biograficzny T. 22; 1977, s.302.
57. Niedźwiedzka z Kozieradzkiej Zofia, pseud. Bohowityn /1872 - 1921/ w: Polski Słownik Biograficzny T.22; 1977, s.754.
58. Stanisław Sierotwiński, "Miesięcznik Literacki" 1977 nr 1, s.353-361.
59. Stanisław Sierotwiński /6 lutego 1909 - 23 lipca 1975/, "Pamiętnik Literacki" 1977 nr 1, s.352-361.

1978

60. Adamczyk Zdzisław Jerzy, Żeromski. Z dziejów recepcji twórczości 1895-1964, Warszawa 1975 /Rec./, "Ruch Literacki" 1978 nr 1, s.68-70.
61. Kronika. Zakład Literatury Polskiej w latach akademickich 1976/7 - 1977/8, Rocznik Naukowo-Dydaktyczny, z.68. Prace Historycznoliterackie VII. WSP Kraków 1978, s. 261-270.
62. O Stefanie Żeromskim. Materiały z sesji naukowej. Kielce 14-16 października 1974. Red.nauk. Jan Paclawski, Kraków 1976 /Rec./, "Ruch Literacki" 1978 nr 6, s.470-472.

63. Od Wołkowyska do Krakowa /W siedemdziesięciolecie urodzin Jana Nowakowskiego/, "Więści" 1978 nr 45, s.5.
64. Osobowość nauczyciela i polonisty, "Życie Literackie" 1978 nr 44, s.5.
65. "Prace Historycznoliterackie" Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie /omówienie zawartości/, "Biuletyn Polonistyczny" 1978 nr 4, s.20-30.

1979

66. Tetralogia o szlacheckim filozofie i o obrońcy stanów pruskich /"O tron" Adama Krechowickiego/, Rocznik Naukowo-Dydaktyczny, z.68. Prace Historycznoliterackie VII, WSP Kraków 1978, s.77-93.
67. Dzisiaj żniwa. Osiedziesięciopięciolecie urodzin Jarosława Iwaszkiewicza, "Więści" 1979 nr 8, s.5.
68. Kazimierz Wyka. Charakterystyki, wspomnienia, bibliografia, Kraków 1978 /Rec./, "Ruch Literacki" 1979 nr 4, s.285-288.
69. Lenartowicz Teofil, O charakterze poezji polsko-słowiańskiej. Warszawa 1978 /Rec./, "Ruch Literacki" 1979 nr 5, s.385-386.
70. O istotnych aspektach działalności wychowawczej w szkole wyższej, w: Problemy wychowania w szkole wyższej. Materiały z ogólnopolskiej sesji naukowej w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. 29-30 marca 1976 r., Kraków 1979, s.177-178.
71. O potrzebie badań nad konspiracyjną działalnością wydawniczą, w: Polska prasa konspiracyjna lat 1939-1945 i początki prasy w Polsce Ludowej, Kraków-Kielce 1979, s.218.
72. O prawdziwy obraz wsi /Rec.: Andres Zbigniew, O prawdziwy obraz wsi. Z polemik literackich dwudziestolecia międzywojennego, Rzeszów 1977/, "Profile" 1979 nr 4, s.29.
73. Ostrowski Jerzy Zbigniew /1897-1942/, w: Polski Słownik Biograficzny T.24; 1979, s.553-555.
74. Temat wiejski w literaturze polskiej /Rec.: Temat wiejski w literaturze polskiej. Wydawnictwo uczelniane WSP w Rzeszowie, Red. A. Niewolak-Krzywda i S. Reczek, Rzeszów 1978/,

"Profile" 1979 nr 9 - toż /skrótowe/, "Więści" 1979 nr 31, s.5.

75. "Wierna rzeka" na nowo odczytana /Rec.: S. Żeromski, Wier-
na rzeka, oprac. i wstęp Z.J. Adamczyk, Wrocław 1978/,
"Przemiany" 1979 nr 6, s. 11-12.

1980

76. Epizod z życia artysty /"Tarłówna" Adama Krechowickiego/,
Rocznik Naukowo-Dydaktyczny, z.72. Prace Historycznolite-
rackie VIII, s.143-157.
77. Koncepcja pracy kontrolnej z literatury polskiej na stu-
diach zaocznych, w: Studia zaoczne na filologii polskiej.
Materiały z konferencji, pod red. Edwarda Homy, Słupsk
1980, s.123-136.
78. Kronika Zakładu Historii /sic!/ Literatury Polskiej w ro-
ku akad. 1978/79, Rocznik Naukowo-Dydaktyczny z.72. Pra-
ce Historycznoliterackie VIII WSP Kraków 1980, s.173-176.
- Maria Konopnicka. W 70 rocznicę śmierci, "Magazyn, Sło-
wo Ludu" 1980 nr 1101.
79. O powieściach historycznych Stanisława Szpotkańskiego /Rec.:
Ostasz Gustaw, Stanisław Szpotkański jako pisarz historycz-
ny, Rzeszów 1979/, "Profile" 1980 nr 3.
80. Pamięci Mieczysławy Romankówny, "Ruch Literacki" 1980
nr 6, s.497-498.
81. Poniemie w twórczości Zygmunta Kaczkowskiego, "Kieleckie
Studia Filologiczne" /T.I/, Kielce 1980, s.39-50.

1981

82. Koncepcja pracy kontrolnej z literatury polskiej, Prace
z Dydaktyki Szkoły Wyższej 1981 z.15, s.27-35.
83. Mieczysława Romankówna. 18 VIII 1910 - 21 IV 1980, "Biu-
letyn Polonistyczny" 1981 nr 1-2.
84. Mieczysława Romankówna /18 sierpnia 1910 - 21 kwietnia
1980/, "Pamiętnik Literacki" 1981 nr 1, s. 385-391.

85. Monografia Szeteli /Rec.: Szetela Tadeusz, Dzieje Dobrzechowa. Opowieść o rodzinnej wsi, Rzeszów 1981/, "Więści" 1981 nr 46, s.5.
86. O twórczości Karola Szajnochy /Rec.: Paclawski Jan, Twórczość literacka Karola Szajnochy, Wrocław 1978/, "Przemiany" 1981 nr 12, s.22.
87. Pienkowski Karol Franciszek Salezy, pseud. i krypt.: Bolesław Sęk, Józef Swierk, Pík, J.S., K.P., P.L., /:;:/, /1836-1871/, w: Polski Słownik Biograficzny T.26; 1981, s.123-125.
88. Pamięci Mieczysławy Romankówny, "Polonistyka" 1981 nr 3, s.238-240.
89. Tyrowicz Marian, Prasa Galicji i Rzeczypospolitej Krakowskiej 1772-1850, Kraków 1979 /Rec./, "Ruch Literacki" 1981 nr 3, s. 245-247.
90. Studium Fakultatywne, w: Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 1946-1981, Kraków 1981, s.302-307.

1982

91. Jan Zaleski /15| I 1926 - 4 VI 1981/, "Biuletyn Polonistyczny" 1982 nr 1-2, s. 139-143.
- Jan Zaleski /1926-1981/, "Ruch Literacki" 1982 nr 5/6, s.339-341.
92. Kronika Zakładu Literatury Polskiej w latach 1979-1982, Rocznik Naukowo-Dydaktyczny, z.84. Prace Historycznoliterackie IX WSP Kraków 1982, s.197-202.
93. 50 lat pracy nauczycielskiej prof. dra Jana Nowakowskiego, /Kraków 1982/, ss.11
94. 50 lat pracy nauczycielskiej prof. dra Jana Nowakowskiego, "Nowa Szkoła" 1982 nr 7/8, s.276-280.
95. Wspomnienie o Janie.Zaleskim, "Polonistyka" 1982 nr 4, s.319-320.
96. Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Instytut Filologii Polskiej /1980-1981/,

"Biuletyn Polonistyczny" 1982 nr 1-2, s. 157-163.

1983

97. Pamięci prof. dra Jana Kulpy, "Polonistyka" 1983 nr 10, s. 917-920.
98. 75 lat życia i pół wieku działalności nauczycielskiej prof. dra Jana Nowakowskiego, "Ruch Literacki" 1983, nr 3-4, s.309-311.

1984

99. Wokół Stanisława Pigonia. Nad warsztatem naukowym i literackim uczonego, Pod red. Cz. Kłaka, Rzeszów 1983 /Rec./, "Ruch Literacki" 1984 nr 1-2, s.124-127.
100. Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Instytut Filologii Polskiej /1982-1983/, "Biuletyn Polonistyczny" 1984 nr 3-4, s.10-19.
101. Zapomniana tetralogia Adama Krechowieckiego, w: W kręgu zagadnień polskiej powieści historycznej XIX wieku, pod. red. L. Ludorowskiego, Lublin 1984 r. s.172-185.